

Art Jupiter Kft.
GRAPHICDESIGN

+36 209 318 209
www.art-jupiter.hu
info@art-jupiter.hu

A nyomdai gyakorlatban kétféle papírral találkozhatunk, attól függően, hogy milyen nyomógépen, milyen technológiával dolgozzuk fel: íves, és tekerceses formában.

A legjellemzőbb szabványos papírméret az A és B fősorozatba tartoznak.

A betűjel mellé tartozik egy szám is (pl. B0, A4, A5, stb.), ami azt mutatja meg, hogy a betűjel alapméretét (A0, B0) hányszor kell félbevágni ahhoz, hogy az adott méretet megkapjuk. A sorozat egy-egy elemét úgy kapjuk meg, hogy az eggyel nagyobb méretű ívet a hosszabb oldala mentén megfelezzük.

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk az A és a B sorozat leggyakoribb papírméreteit.

Megnevezés	Méret [mm]	Megnevezés	Méret [mm]
A0	841 x 1189	B0	1000 x 1414
A1	594 x 841	B1	707 x 1000
A2	420 x 594	B2	500 x 707
A3	297 x 420	B3	353 x 500
A4	210 x 297	B4	250 x 353
A5	148 x 210	B5	176 x 250
A6	105 x 148	B6	125 x 176
A7	74 x 105	B7	88 x 125
A8	52 x 74	B8	62 x 88

LA/4: 210 x 100 mm

Boríték, tasak

Hagyományos (enyvezett) zárású

Forma | mm | ablak

Boríték LC/6 | 114 x 162 | 35 x 90

Boríték LA/4 | 110 x 220 | 35 x 90

Boríték C/6 / C5 | 114 x 229 | 35 x 90

Boríték LC/5 | 162 x 229 | 35 x 90

Boríték LC/4 | 229 x 334

Tasak TC/5 | 162 x 229

Tasak TC/4 | 229 x 324

Tasak TB/4 | 250 x 353

Öntapadós és szilikonos zárású

Forma | mm | ablak

Boríték LC/6 | 114 x 162 | 35 x 90

Boríték LA/4 | 110 x 220 | 35 x 90

Boríték LC/5 | 162 x 229 | 35 x 90

Tasak TC/5 | 162 x 229

Tasak TC/4 | 229 x 324

Európlakát: 5040 x 2380 mm

Avenir óriásplakát: 4000 x 3000 mm

Citylight: 1185 x 1750 mm

Ablakos boríték

A boríték előoldalán a jobb alsó sarokban fóliával takart ablak található, így láthatóvá válik a levélre írt címzés.

Alak

A kiadvány lehet álló vagy fekvő formátum

Álló boríték

A rövidebb oldalán nyíló boríték (fejben nyitható boríték)

Álló formátum

Álló téglalap alakú, a hosszabb oldalán kötött kiadvány

Átdolgozott kiadás

Egy már korábban megjelent mű módosított szövegű kiadása.

Átfutási idő

A kiadvány megrendelésétől a megrendelő igénye szerinti helyre történő szállításáig tartó időintervallum, napokban, hetekben vagy hónapokban kifejezve.

Beasztás

A könyvtest (belívek) beragasztása a táblába (keménytábla esetén) vagy a fedélbe (puhatábla esetén).

Behúzott melléklet

A kiadványba be nem kötött melléklet. Ilyenek például a színes magazinokba betett lapok.

Bekötés

A kiadványba a belívtől eltérő minőségű ívek bekötése különböző formában, különböző helyekre lehetséges, amely az előállítási költségeket is módosíthatja.

Bélelés

Általában a borítékoknál használnak bélelést

Belív

A könyv jelentős részét alkotó kötetileg összetartozó egység

Biegelés

Hajtások jelző nyomása, amellyel a kiadvány (például könyvborító) jobb nyithatóságát, vagy (például prospektus, dosszié) könnyebb záródását biztosítják

Brosúra

Könyvnél kisebb terjedelmű, általában irkafűzött kiadvány; más néven: füzet

Címnegyed

A könyv első (általában) 4 oldala, amelyben az 1. oldal a szennycímoldal, a második az üres oldal, a harmadik a fő-címoldal, a 4. pedig a kolofon vagy impresszumoldal.

Címoldal

A könyv harmadik oldala, a címet, a szerzőt és a kiadót vagy emblémáját (ha van) tünteti fel.

CMYK

Négyszínyomás; A színes képeket a négy alapszín segítségével lehet felbontani, illetve kinyomni. Az alapszínek: cián (cyan, C), bíbor (magenta, M), sárga (yellow, Y), fekete (black, B).

Cromalin

Színbontott (levilágított) filmekről fotótechnikai eljárással készített, a kolor nyomtatás színhelyességéhez szükséges ellenőrző "nyomat".

Diapozitív

Képeredeti

Digitális proof

Adathordozóról digitális eljárással készített próbanyomat, kolor nyomtatás színhelyességének ellenőrzésére

Direkt szín

Színminta vagy Pantone-szám alapján meghatározható szín.

Dombornyomás

(Réz) domborvésetről vagy (cink) kliséről présseléssel készített nyomat

Egyenkénti csomagolás

A kész kiadvány egyesével nylon-zacskóba csomagolható. Amennyiben ezt kéri, kérjük, jelölje meg a megrendelésnél.

Ellenőrző nyomtatás, korrektúra

1. A tördelt levonat; 2. digitális proof (IRIS); 3. Cromalin; 4. Kékkópia; 5. Szemlelv

Előzék

Keménytáblás könyveknél a könyvtestet a táblához rögzítő - a belíveknél magasabb gramm súlyú (rendszerint 120-150 grammos) papírból készülő, általában nyomtatlan - lappár

Eredeti anyag

Szövegeredeti: olyan szöveges anyag, amely fotózható, illetve szkennelhető eredetileg kerül felhasználásra; Képeredeti: ránézeti pozitív papírkép vagy diaposzítív, jellegét tekintve vonalas és tónusos lehet

Élmetszés

A körbevágott könyvtest oldalait vagy a vágásban, vagy a lábban, vagy a fejben vagy akár mindhárom oldalon színezik.

Élőfej

A szedéstükör élén a szövegfolyamtól léniával vagy üres felülettel elválasztott információs terület. Jellegzetes megoldása lexikonoknak, enciklopédiáknak, szótáraknak, tudományos kiadványoknak, nem ritkán irodalmi kiadványoknak is.

Fájlformátum

Lényeges egyeztetni az anyagokat tartalmazó fájlok formátumát, az ezek kezeléséhez szükséges szoftverekkel a nyomdának rendelkeznie kell a munkák elkezdéséhez.

Fedél

Puhafedelű (más néven kartonált) könyvek - 180-300 közötti grammos kartonból készülő, többnyire nyomott és felületkezelt - borítója

Fejezetcímoldal

Egy fejezet címét tartalmazó oldal - megrendelői utasítás hiányában - minden esetben páratlan (jobb) oldalra kerülő anyag

Fekvő formátum

Fekvő téglalap alakú, a rövidebb oldalán kötött kiadvány

Felhasználás

Egyes nyomdai kiadványok felhasználási területe speciális gyártási folyamatokat igényel. Ezért pl. kültéri felhasználású termékek megjelölése lényeges a nyomda számára. Ilyen esetekben a kiadványt (pl. plakát) megfelelő, tartós festékekkel célszerű készíteni.

Felületkezelés

Fóliázás, lakkozás: meggátolja a festék lehúzóását, erősebbé teszi a papírt. Anyaga szerint műanyag, optikailag fényes vagy matt változatban létezik.

Fémfóliázás

A kiadvány fedelének egyes elemeit (például: szerző nevét, a mű címét vagy egy emblémát) élénk színű fémfóliával préselik be a fedélbe.

Festék tartóssága

Egyes nyomdai kiadványok felhasználási területe speciális gyártási folyamatokat igényel. Ezért pl. kültéri felhasználású termékek megjelölése lényeges a nyomda számára. Ilyen esetekben a kiadványt (pl. plakát) megfelelő, tartós festékekkel célszerű készíteni.

Flexo

Magasnyomtatási forma, főként a csomagolóanyag-iparban elterjedt műanyag, celofán és fémfóliák nyomtatásánál használatos, erre speciálisan kialakított hajlékony (flexibilis) nyomóformával.

Fóliázás, lakkozás

Felületkezelési eljárás. Meggátolja a festék lehúzóását, erősebbé teszi a papírt. Anyag szerint műanyag, optikailag fényes vagy matt változatban létezik.

Forma-lakkozás, -fóliázás

Felületkezelés az oldalnak csak egyes, meghatározott részein.

Forrásfájl

A kiadvány eredeti (első) számítástechnikai feldolgozási formátuma

Függelék

Egy könyvnek a főszöveget követő, azt kiegészítő része. Általában statisztikákat, táblázatokat, vagy egyéb - a főszövegben terjedelmességük miatt nehezen elhelyezhető - szövegeket, dokumentumokat tartalmaz.

Fül

A védőborító, illetve a kartonfedél behajtott része. Fotó, életrajz, tartalmi összefoglaló, ár, vonalkód, stb. kerülhet rá.

Füzet

Könyvnél kisebb terjedelmű, általában irkafűzött kiadvány; más néven: brosúra

Gerinc

A kiadvány ragasztott oldala. Könyv esetén a szerző nevét, a címét, a kötetszámot és a kiadó emblémáját szokás feltüntetni rajta. Folyóirat esetén általában a cím, évfolyam, megjelenési szám kerül rá.

Gömbölyített gerinc

Keménytáblás könyvek gerince lehet egyenes vagy gömbölyített. 160 oldalnál kisebb terjedelmű könyv esetén a gömbölyítés nem igazán érvényesül

Göngyölt hajtás

A bekötött melléklet kétszer vagy többször a kötés felé hajtott

Grammsúly

A papír vastagságát az egy négyzetméterre eső grammsúllyal jellemzik. A volumenizált papírok vastagságukhoz mérten könnyebbek

Hajtogatás

A kinyomott íveket a kiadvány végső méretére kell hajtogatni

Hibajegyzék

Különálló lap, amelyen a kiadvány nyomtatási hibáinak helyesbítése található. A könyv eredeti vagy újabb kiadásakor mellékelik a könyvhöz, egyes esetekben bekötik, máskor csak behúzzák a kiadványba.

Impresszum (kolofon)

A kiadvány címnegyedében vagy végén elhelyezett önálló oldal, amely a szerzői jog, a kiadó és a nyomda főbb adatait tartalmazza.

Inzert

A könyvhöz tartozó, de kötetileg önálló melléklet

IRIS-proof

Az adathordozóról készített színes próbanyomat közelítően mutatja a színeket, a nyomtatásnál nem tekinthető mérvadónak. Más néven digitális proof.

Irkafűzés

A kiadvány gerincén elhelyezett két vagy több kapocs, amely a kiadvány összefogását szolgálja. Minimálisan 8 oldalas, legfeljebb - a papír vastagságától függően - 80-112 oldalas munkáknál alkalmazható

ISBN szám

Könyvek nemzetközi (UNESCO) 10 számjegyű azonosító száma. A nemzeti ISBN irodától (Országos Széchényi Könyvtártól) kell kérni a 224-3753 telefonszámon. A könyvnek általában az impresszum (kolofon) oldalán szokás elhelyezni.

Íves nyomás

Ívre vágott papírra történő nyomtatás

Kartonált könyv

Puhafedelű könyv, borítója kartonból készül.

Kasírozás

Papírnyomat, kinagyított fotó, plakát, stb. szürkelemezre, műanyagra, fára, stb. való felragasztása.

Keménytáblás könyv

Olyan kiadvány, amelynek a fedele 1,5 - 3,5 mm vastag kötészeti lemez egészpapír, egészvászon, félvászon, műbőr vagy bőrborítással.

Képfelbontás

A nyomandó kép részletgazdagságának mértéke. Két változata van: 1. Digitális feldolgozásnál egysége a dpi (dots per inch), vagyis az egy hüvelykre (inch) jutó pontok száma; 2. Fotótechnikai (hagyományos) feldolgozásnál egysége a raszter, vagyis az egy négyzetcentiméterre jutó pontok száma

Kereszthajtás

A kétszer (egymáshoz képest keresztben) meghajtott ív, amely 8 oldalas terméket eredményez.

Két hosszanti (paralel) hajtás

A papíríven két párhuzamosan elvégzett hajtás, mely lehet göngyölt (egymásba hajtogatott) vagy harmonika (leporelló).

Kifutó

A papír széleit (a vágott méretet) elérő kép vagy tónus.

Kilövés

A kiadvány oldalainak elhelyezése az íven. A végleges formátumra való hajtogatásnál, az oldalak megfelelő sorrendben követik egymást.

Kolofon

A kiadvány címnegyedében vagy végén elhelyezett önálló oldal, amely a szerzői jog, a kiadó és a nyomda főbb adatait tartalmazza.

Korrektúralevonat

A kézirat szedett (általában tördelt) formája, amelyen a javítások elvégezhetők

Könyvjelző

A könyv körül vágott méreténél valamivel alacsonyabb és jelentősen keskenyebb, 120-180 gramm súly közötti, egy vagy több színnel nyomott papír. A könyv rövid ismertetését vagy reklámot szoktak elhelyezni rajta a kiadók.

Könyvjelzőszalag

A sapka és az oromszegő közé ragasztott szalag. Színe többnyire megegyezik az oromszegő színével

Kötegelés

A nyomdai termék (főként) újság egységcsomagjainak (általában műanyag) zsineggel való összefogása

Köteles példány

A nemzeti könyvtáraknak, Magyarországon az Országos Széchényi Könyvtárnak járó kiadványmennyiség. Könyvből 6, periodikákból 12-18 példány illeti meg az OSZK-t. A nyilvántartásuk az ISBN, illetve ISSN számok segítségével történik

Kötészet

Nyomdai műveletcsoport. Főbb típusai: cérnafűzés, irkafűzés (gerincragasztás), táblakészítés, ragasztókötés, normál és dupla spirálozás, stb.

Kötészeti lemez

Kemény, merev anyagú papírlemez, amely a könyv merevítését, erősítését szolgálja. A keménytáblás könyvek-nél papír, vászon vagy bőrborítású. Vastagsága 1,5-3,5 mm közötti.

Lakkozás

Felületkezelési eljárás. Meggátolja a festék lehúzóását, erősebbé teszi a papírt. Anyaga szerint műanyag, optikailag fényes vagy matt változatban létezik.

Leporellóhajtás

Olyan párhuzamos hajtások, amelyek párosával kerülnek egy lap azonos oldalára.

Levilágítás

Nyomdai feldolgozásra (lemezmásolásra) alkalmas filmek készítése

LWC

Minimális fatartalmú papírtekerceses kiserelésben rotációs nyomtatáshoz.

Magasnyomtatás

Hagyományos nyomtatási forma, a nyomófelület a nyomólemez síkjából kiemelkedik. Az ellenforma (az úgynevezett matrica) ólommal való kiöntéséből keletkezik a nyomóforma.

Megjelenés gyakorisága

Kérjük adja meg, hogy az Ön által megrendelt termék milyen gyakran jelenik meg: pl. egyszeri megjelenésű, esetleg időszakos kiadvány (periodika).

Melléklet elhelyezése

A kötött könyveknél a belív után vagy az ívek közé elhelyezett 4-8 vagy magasabb oldalszámú, általában a belív papírjánál jobb minőségű papírra készülő ívegységek

Mélynyomtatás

A nyomtatásnál a nyomóforma síkjánál mélyebben elhelyezett üregekből (tölcsérekéből) kerül a festék a papírra. Az üregek kémiai úton történő maratással kerülnek kialakításra.

Montírozás

Oldalfilmeknek - a nyomólemez méretével egyező - hordozófilmre történő szerelése, a kilövésnek megfelelően

Műnyomó papír

Krétázott, simított papír - főleg képes (fotós, grafikus) anyagok nyomtatására. Fényes és matt változata ismeretes.

Négyszínnyomás (CMYK)

A színes képeket a négy alapszín segítségével lehet felbontani, illetve kinyomni. Az alapszínek: cián (cyan, C), bíbor (magenta, M), sárga (yellow, Y), fekete (black, B).

Nyers méret

A nyomásnál használatos, vágatlan papírméret. Ezt körülhúgva kapjuk a kiadvány végleges (vágott) méretét.

Nyomdai alapszínek

A 4 nyomdai alapszín: cián (cyan, C), bíbor (magenta, M), sárga (yellow, Y), fekete (black, B); rövidítve: CMYK

Nyomtatás

Többféle nyomtatási eljárás létezik, pl. ofszet nyomtatás, mélynyomás, magasnyomás, szitanyomás. A papírt lehet színén (Schöndruck) ill. fonákán (Wiederdruck) nyomni.

Ofszet nyomtatás

Síknymtatás, vagyis a nyomólemez fotótechnikai eljárással kerül elkészítésre, se kiemelkedés, se mélyedés nincs a lemez felületén.

Ofszet papír

Mázolt bevonat nélküli papír, elsősorban szöveges kiadványok nyomtatására

Oltárhajtás

Kétszer (dupla ajtószerűen) szembehajtott papírv

Oromszegő

Keménytáblás könyvek gerincének élén és alul, a sapkát eltakaró keskeny szalag

Pagina

Oldalszám, amit a kiadvány oldalain alul vagy felül helyeznek el.

Paletta

Más néven: raklap.

Pántolás

A nyomdai késztermék egységcsomagjainak általában műanyag pánttal való összefogása.

Papírfajta

A nyomtatási eljárás igényeinek megfelelő papír, például: ofset, műnyomó, plakátpapír, mélynyomó, biblianyomó, újságnymó ívpapír, stb.

Papírméret

A papír méretét mm-ben adják meg, szélesség x magasság formában

Paralel hajtás

Az papírríven két párhuzamosan elvégzett hajtás, mely lehet göngyölt (egymásba hajtogatott) vagy harmonika (leporelló).

Párnázás

Kötészeti eljárás, reprezentatív kiadványok (elsősorban agendák) tábláinál használatos

Páros oldal

Páros számozású, a nyitott termékben balra elhelyezkedő oldal

Passzer

A raszterpontok illeszkedése a nyomaton.

Passzerhiba

Nyomaton észlelhető hiba, mikor a 4 alapszín nem fed le teljesen egymást

Pausz

Csak szöveget tartalmazó kiadványok esetében alkalmas másolóeredeti, a nyomólemez készítéshez.

PDF formátum

Nagyobb terjedelmű szöveges anyagok leggyakrabban használt tömörített file-formátuma. Alkalmazásával eredeti méretében és minőségében tekinthető meg egy anyag.

Példányszám

A kiadvány egyszerre megrendelt példányainak száma.

Perforálás

A papír előírt helyén szaggatott késsel való beütése a le, ki vagy széttéphetőségének elősegítésére

Pozitív film

Pozitív nyomtatási eljárásnál lemezmásoláshoz szükséges nyomdai film

Precíziós beragasztás

A kiadvány egy meghatározott, pontosan kijelölt helyére történő beragasztás.

Ragasztókötés

Puhafedelű könyveknél alkalmazott kötési eljárás

Ragasztott melléklet

A kötött könyveknél meghatározott helyre (ívek vagy lapok közé) ragasztott egy lapos vagy egy ívegységnyi melléklet.

Raszter

Fotótechnikai (hagyományos) feldolgozásnál a képfelbontás egysége a raszter, vagyis az egy négyzetcentiméterre jutó pontok száma.

RGB-színek

Additív, vagyis összeadó színképzés alapszínei. A vörös (Red), zöld (Green) és kék (Blue) egyenlő arányú keveréssel fehér színt adnak. A számítógépes képernyőkön ezeket a színeket használják, nyomdai feldolgozásra a CYMK színek alkalmasak.

Riccelés

Öntapadó címke olyan körülvágása, amely a címke hordozóját nem éri el. Ricceléssel érhető el, hogy a címkek a hordozó papírról egyenként leszedhetők legyenek.

Saját borító

A belívekkel azonos papírból készülő borító. Irkafűzött vagy gerincragasztott periodikák, füzetek esetén használatos.

SC papír

Fatartalmú mázolt papír, döntően magazinok nyomtatásához, ehhez illeszkedő (alacsony) grammaturával.

Spirálkötés/spirálozás

Kiadvány kötését kiváltó egyszerű és gyors eljárás, mely kis, kézi berendezéssel is elvégezhető. Lehet egyszeres vagy dupla, különféle anyagú (műanyag vagy fém), különféle színű és átmérőjű (a kiadvány vastagságához illeszkedően).

Stancolás

Egyedileg készített késformával a nyomatot a kívánt formára vágthatják, illetve kívánt részek belőle kivághatók.

Szalagozás

Többkötetes kiadványok összetartozó köteteit rendszerint szalaggal fogják össze

Szálirány

A nyomdai munkák során figyelembe kell venni a szál- vagy rostirányt, a papír tulajdonságát ugyanis ez is befolyásolja. Lehet hossz és keresztirány.

Szemleív

A könyv kinyomtatott íveinek kötése előtti ellenőrzését szolgáló, már nyomtatással készülő nyomat.

Szennycímoldal

- (1) A könyv legelső oldala, mely csak a könyv címét és a szerző nevét tartalmazza.
- (2) A kiadványt részekre, illetve fejezetekre tagoló oldalak

Színminta-katalógus

A nyomdai festékek, könyvvásznak ill. papírok színmintáit tartalmazza.

Színrebotott film

A nyomóforma készítéséhez a 4 nyomdai alapszínre bontott filmek szükségesek. Ezek felhasználásával készíthetők el a nyomólemezek.

Szitanyomás

Szitaforma felhasználásával végzett nyomtatás, a festék fedőréteggé kerül fel a szitahordozóra.

Szürkelemez

Kemény, merev anyagú papírlemez, amely a könyv merevítését, erősítését szolgálja. A keménytáblás könyveknél papír, vászon vagy bőrborítású. Vastagsága 1,5-3,5 mm közötti.

Tábla

Kemény, merev anyagú papírlemez, amely a könyv merevítését, erősítését szolgálja. A keménytáblás könyveknél papír, vászon vagy bőrborítású. Vastagsága 1,5-3,5 mm közötti.

Táblaborító

Keménytáblás könyveknél a táblát borító nyomott és általában felületkezelt (lakkozott vagy fóliázott) papír, vászon, műbor, stb.

Tekerics / rotációs nyomás

A papír tekericsben kerül a nyomógépre feldolgozásra

Terjedelem

A kiadvány összes számozott oldalának mennyisége

Tördelt levonat

A tördelési, szerkesztési előírások és a helyesírás ellenőrzése céljára készített korrektúra

Vágójel

A vágott méreten kívül a filmen elhelyezett jel, mely a kötet számára mutatja a vágás méretét.

Vágott méret

A kész nyomdai termék mérete. Keménytáblás könyvnél a könyvtest méretmegjelölése.

Védőborító / envelop

A kötött könyvtestet borítja, 5-10 cm-rel ráhajolva a két könyvtáblára. Általában nyomott, felületkezelt, 120 és 180 g közötti grammsúlyú műnyomó vagy pász papír, ritkábban celofán.

Verziószám

A nyomdai anyagokat tartalmazó fájlok írásakor használt szoftver verziószáma.

Vízjel

A papírgyártáskor a papírba elhelyezett (például: márka, cég) jel, mely a papíron fény felé átnézve látható.

Volumenizált papír

Papírgyári eljárással könnyített (laza rostszerkezetű) papírok, melyek vastagabbak a vele azonos grammsúlyú papíroknál.

Vonalkód

Lézertechnikával olvasható, vonalokból álló jelsorozat. A vonalkód a termék EAN kódját jeleníti meg. Az ISBN vagy ISSN számmal ellátott termékek (könyvek, periodikák, stb.) EAN kódját az ISBN, illetve az ISSN számból kell képezni.

Werk

Színes nyomógép nyomtató egysége. Ahány szín nyomására alkalmas a gép, annyi werkes.

Zsugorfóliázás

A nyomdai késztermék egységkötegeinek fóliába való csomagolása.

Art Jupiter Kft.
GRAPHICDESIGN

+36 209 318 209
www.art-jupiter.hu
info@art-jupiter.hu